

officio pure, simpliciter, solerti vigilantia et exemplo Deo deservivit; admirantes etiam miraculorum insignia quibus sanctum suum ante et post obitum divina gratia decoravit, prout per Brunonem Signiensem episcopum fideliter adnotatur, et usque ad nostra tempora decorare non desinit; auctoritate presentium nobis licere volumus et mandamus, quatenus

A tertio Nonas Augusti diem natalis memorandi ejusdem confessoris et præsulis numerandi sanctorum catalogo congrue celebrem recolatis, quatenus in præsentem gratiam et in futuro, opitulante divina clementia, piis ejus intercessionibus mereamur gloriam sempiternam. Data Signiæ secundo Nonas Junii, pontificatus nostri: anno undecimo. Anno D. 1109.

EPISTOLÆ S. BRUNONIS

625 I.

AD PETRUM PORTUENSEM EPISCOPUM.

PETRO venerabili Portuensi episcopo BRUNO peccator episcopus B. Benedicti servus, salutem.

Audivimus quod quidam de fratribus nostris non solum non damnant ea quæ modo contra Ecclesiam facta sunt, verum etiam imprudenter defendere conantur. Omnis autem qui hæresim defendit, hæreticus est. Nemo autem hanc non esse hæresim dicere potest, quia sancta et apostolica Ecclesia in multis conciliis hæresim nominavit, et excommunicavit. Sed illæ quidem specialiter dicuntur esse hæreses quæ in conciliis judicatæ et damnatæ sunt. Unde Guibertus non immerito hæresiarcha dictus est, simulque cum suis sequacibus damnatus et excommunicatus. Quicumque igitur catholicam Ecclesiam relinquentes, ad partem Guiberti transierunt, et ejus impiam hæresim defendunt et tenent, eos hæreticos, excommunicatos, et apostolicis vinculis ligatos esse non dubium est. Qui vero excommunicati, et legati sunt, neque seipsos, neque alios ligare vel solvere possunt (2026).

II.

AD EPISCOPOS ET CARDINALES S. R. E.

Episcopis et cardinalibus S. R. E. BRUNO Signiensis episcopus salutem.

Jam pridem misi litteras Portuensi episcopo, dilectissimo amico meo, in quibus eos qui hæresim defendunt hæreticos esse dixi. Dixi propterea omnes illos hæreticos esse, qui catholicam Ecclesiam relinquentes, ad partem Guiberti transierunt, et ejus impiam hæresim defendunt, et tenent. Neque vero ad partem Guiberti eos transisse intelligo, qui ejus hæresim nunquam laudaverunt, neque defenderunt, et si cogente necessitate, vel aliqua alia ratione ad horam consentire visi fuerint. Hæc autem hæresis, quæ est de investitura, ideo Guiberti et Henrici specialiter esse dicitur, quia ad hoc Guibertus ab Henrico rege, imo ab ipso diabolo papa

(2026) Huic epistolæ sequentia addidit S. Bruno a Baronio et Marchesio relata. Has litteras misi ego Portuensi episcopo, in quibus nullum alium hæreticum esse dixi, nisi eos tantum qui hæresim defendunt et tenent, et eos quidem fugiendos esse judicavi, etiam si affectu parentum et oculorum, et manuum

B ordinatus est, ut rex per eum obtinere potuisset quod sibi a parentibus suis relictum esse dicebat; investituram scilicet, et Ecclesiarum ordinationes. Hoc enim erat quod ipse quærebat, hoc erat quod per Guibertum obtinere sperabat. In aliis enim non multum a nobis differre videbantur. Damnant enim et ipsi Simonicos, sed et alia vitia asperabantur, sicut et nos. Sed ipsi servitatem, nos Ecclesiæ 626 libertatem quærebat. Quicumque igitur dicit Guibertum hæreticum non fuisse, negat nos catholicos esse. Catholici enim sunt, qui catholice Ecclesiæ fidem et doctrinam laudant et defendunt: sicut econtra hæretici, qui catholice Ecclesiæ fidei et doctrinæ obstinato animo contradicunt. Quomodo autem contra fidem et doctrinam catholice Ecclesiæ tibi malitiose pugnaverunt, in sequentibus ostendemus. Erat inter nos et illos de investitura quæstio non parva. De Simonica namque hæresi, ut jam superius diximus, nulla inter nos et illos quæstio erat, et quia a nobis, et ab ipsis pariter illa hæresis damnabatur....

(Desunt reliqua in codice Riccardiano a quo epistolam hanc exscripsimus.)

III.

AD PASCHALEM SUMMUM PONTIFICEM.

PASCHALI summo pontifici BRUNO peccator episcopus B. Benedicti servus quod tanto domino et Patri.

Inimici mei dicunt tibi quia non te non diligo, et quia de te male loquor, sed mentiuntur. Ego cum sic te diligo, sicut Patrem et dominum diligere debeo, etc. Vide in Paschali II, supra ad an. 1118.

IV.

AD B. PRÆPOSITUM ET CUNCTOS FRATRES S. CONCILII (Ex eodem codice Riccardiano.)

627 Dilectissimo fratri B. præposito S. Georgii, et cunctis fratribus qui cum eo sunt salutem et benedictionem.

Significastis nobis per litteras vestras, quod S. et venerabilis episcopus Lucensis et Parmensis, et ex-

eos diligamus. Dictum namque fuerat nobis quod illi qui impij regis proditione capti fuerant, omnes præter paucissimos, una et consona voce dicebant: quod prædicavimus, prædicamus, et quod damnavimus, damnamus. Hos autem qui hoc dicunt, quis dubitat esse catholicos?

erarum congregationum ministri Camaldunensis et Vallisumbrosæ nostram voluntatem cognoscere volunt de hæresi, quæ dicitur de investitura, et an dominus papa nostrum consilium suscepit, et suscepturus est. Primum autem hoc sciatis, quia dominus papa neque me diligit, neque consilium meum. Voluntas autem bona mutari non debet. Et ego quidem quod dixi, hoc dico, et in Gregorii et Urbani senten-

tia firmissime maneo, et spero de omnipotentis Dei misericordia, quia in hac voluntate usque in finem permanebo. Misi autem vobis hunc parvum libellum, et rogo vos ut, sicut alias litteras nostras supradictis venerabilibus episcopis, cæterisque Christi fidelibus ostendistis, ita istas quoque ostendatis, etc.

ODDONIS ASTENSIS

MONACHI BENEDICTINI

IN PSALMOS EXPOSITIO

Per contemplationem exarata

AD BRUNONEM EPISCOPUM SIGNINUM

(Opp. S. Brunonis edit. Venet. 1651. cur. D. Mauro MARCHESIO)

BRUNONI episcopo Oddo monachus.

Quoniam quidem tuæ jussionis dulcisque admonitionis opus inchoatum imperfectum omisi (quod non superbiæ quidem, imo nostræ ætatis mutabilitati otioque imputandum est), in hoc multo diligentius composito, me satisfacere tibi placere arbitratus sum, præsertim cum, et secundum velle tuum, compendiose scripserim, et, juxta mei ingenii paupertatem, quadam providentia ordinaverim. Sic enim versuum fere omnium vitavi confusionem, ut sententiarum nusquam interromperem perpetuitatem. Pluribus denique in locis et sine obelo nocitura subtraxi, et absque asterisco profutura apposui. In propriorum præterea sedem me aliquoties sola æquipollentia posuisse non sum oblitus; nec sine labore quidem: sciebam enim quia quanto labor gravior, tanto actus gratior. Quocirca non verbis adulatoriis (quæ in me quidem novit Dominus, nulla sunt), verum enim vero in tuorum obedientia mandatorum tibi me commendare studui. Unde factum est ut tantum tam fugientem tamque labentem persequerer cervum, qui nunc sui cursus velocitate, meum penitus frustrabatur intuitum, nunc sese petenti cervino more ultro representans, tandem captus vitæque quievit. Suscipe igitur Davidicam omnium venationum dignissimam prædam; quam ego quidem legati inopia, tardius tibi quam debui offero. Si quis autem meas scapulas tanti ponderis non esse, objiciat Matth. xi: «Jugum Domini esse suave, et jusque oxus leve,» respondebo: Quod si consilium

tutoremve subsannando quæsierit (vix enim sine rugosa cujuslibet subsannatione, aliqua vel parva componi possunt), tali tu, præsul venerabilis, quæstioni facilis mihi solutio fueris. Si quis autem venenato dente, Psalterium tuum rodere præsumperit, pastoralis piissima cura resistat, neque te incolume, vim aliquando innocens patiatur. Si quid autem absurdum, superfluum, minusve continens in eo invenitur, tua tuique Oddonis pudica diligentia corrigat, abradat, et apponat. Ego autem non tantum ædificantis, verum etiam in unum lapides undique deferentis officiosus sum. Titulos autem ideo præposui, ut Psalmorum voluntas facilius breviusque comprehendatur.

EXPOSITIO TITULORUM.

Psalm. iii. «Domine, quid multiplicati sunt. Cum fugeret David a facie filii sui Absalon.» David *manu fortis* interpretatur. Significat autem Christum, cujus manus adeo semper fortis fuit, ut diabolum vinceret, infirmitates repelleret solo tactu, cæcos illuminaret, tetigit denique loculum et mortuum suscitavit. Absalon, qui *patris pax* dicitur, Judam significat: hic autem arboris ramis suspensus interiit; Judas vero laqueo se suspendit. Illo mortuo pacem habuit David; mortuo Juda, pacem habet Christus. Hoc autem ipse manifestabat, quoties post passionem suam, pacem discipulis commendabat, dicens Luca xxiv: «Pax vobis;» ac si diceret: Mortuus est qui nos contristabat. Itemque